

אשית עצות בנפשי

שיעורים ושיחות

ממורינו דאש

הישיבה שליט"א

ק"ה
שנה ג'

פרשת וישלח
תשפ"ו

ליל שישי פרשת
וישלח תשפ"ג

בכיהמ"ד היכל הקודש לעייקווד

בעת סיום הש"ס של איציק
מענדעלאוויטש הי"ו

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com

ליל שישי פרשת וישלח תשפ"ג

בבית המדרש היכל הקודש לעייקווד

בגלות עם הנסיונות הקשים והמרים, גם הגלות הכללית, וגם הגלות הפרטית שיש לכל אחד במוחו, בדמיונותיו ופחדיו, בדחקו ובקטנותו, ובמחלוקות הפרטיות שלו בינו לעצמו, ובתאוותיו ומידותיו, בפרשתו נקבל עצה איך להסתדר בחיים, בזוה"ק כתוב בלשון נורא נגד מי שלומד את הפסוקים בפרשיות בצורה פשוטה, שחושב שהדברים הן רק כפי שהיו ולא באים ללמד אותנו, זה נכון שהפסוקים הם גם פשוט והם היו כפשוטן, אבל יש בכל הדברים רמזים וסודות, ואנו חייבים למצוא את הסודות, את הסוד שיש בכל פסוק ופסוק מה שנוגע אלינו.

הטענה העיקרית – אני כבר בין כה אבוד

בפרשתנו יש את המלחמה הכבידה עם היצר הרע, כי 'עקב אבינו' הכוונה לכל יהודי ויהודי, וכנגדו בא עשו הרשע עם ד' מאות איש עמו, אצל כל אחד ואחד יש את העשו שבא כנגדו, לכל אחד מגיע הס"מ עם הנסיונות והמלחמות הכבידות, הס"מ רק רוצה להפיל את האדם לעבירה, וכמעט אצל כל אחד ואחד יש את הנסיון שאומר 'אני בין כה אבוד', כבר יצא לי לדבר בעשרים שנה האחרונות עם אלפי בחורים, כל שבוע ושבוע אני מוצא בחורים חדשים, אחרי שמוהרא"ש ביקש ממני לדבר עם בחורים, הרבה פעמים מגיעים בחורים ליום אחד ונעלמים, כמו שהגמרא אומרת על 'בר בי רב דחד יומא', יש אמוראים שנסעו שלשה חודשים לישיבה ולמדו יום אחד וחזרו עוד שלושה חודשים, וכך יכלו להיות בבית בפסח וסוכות, אבל הוא

חיזוק בית הכנסת

אני מאוד שמח להגיע כאן לעייקווד לחזק את אנשי שלומינו, הבית מדרש עוד צריך תפילות, כי הציבור כאן בעיר גר בכל מיני אזורים מרוחקים אחד מהשני, וצריך להחליט באיזה אזור לפתוח את הבית כנסת, אבל אני מקווה מאוד שאוכל להגיע לכאן יותר, באמצע השבוע קשה לי לצאת עד לכאן, אבל בליל שישי שבין כה יש שיעור לאברכים, ובכל עיר בין כה מתאספים לשמוע את השיעור במקומות מושבותיהם, זה זמן טוב לבוא לכאן להתחזק יחד, הגבאי כאן רצה להוציא אולם גדול ולפרסם מודעות שיהיה כאן שיעור ליל שישי, אמרתי לו, אם אתה רוצה לפרסם את הדיבורים שלי, אתה מוזמן לעשות הפצה בכל השבוע עם הגליונות והספרים, אני מגיע לכאן לליל שישי רק לחזק את אנשי שלומינו, ומי שמחפש מצב ועולם וכו' יכול ללכת לעשות הפצה, לתת לאנשים מים ולחם לאכול ולשתות.

אריכות הפרשיות – ללמדנו עצות

השבוע בפרשתנו יש עצות נפלאות לחיים שלנו, בכל הפרשיות מתחילת בראשית עד פרשת יתרו יש המון המון אריכות הדברים, כמעט שאין בהן מצוות, והרי אנחנו יודעים שמכל תג ומכל אות מיותר לומדים תילי תילים של הלכות, וכאן התורה מאריכה בפרשיות שלימות, וחכמינו מספרים לנו שכל האריכות באה לגלות לנו עצות ושכל לחיים, מעשה אבות סימן לבנים, איך יהודי יכול להתמודד

ממשפחתי, וזה לימוד לכל יהודי ויהודי, אם עשו לקח ממך את השחרית, לכל הפחות תציל את המנחה, אם אתמול היצר הרע הפיל אותך לעבירה, למה היום בבוקר אתה נותן לו את התפילין שלך, תעשה כמו יעקב אבינו, והיה המנחה הנשאר לפליטה, תציל מה שאתה יכול, פעם אחד הלך ר' נתן לטייל עם תלמידיו, ויום לפני זה היה שם שריפה גדולה ודירה שלימה נשרפה, ור' נתן רואה עם תלמידיו שבעל הדירה מגיע ומחפש להציל משהו, איזה כפית או משהו, ואמר ר' נתן לתלמידיו תראו איך היהודי הזה מנסה להציל משהו אחרי שכל הבית נשרף, הוא לא התייאש, אותו דבר אנחנו צריכים לעשות ברוחניות, מי אמר לך שהקב"ה כבר לא רוצה אותך, מי אמר לך שאתה כבר לא יכול להיות ירא שמים, חלק מהיהדות שלך נשרף אז תלך ותציל מה שאפשר, בדיוק השבוע הראה לי אברך שהיתה שריפה בחנות בשר ליד קרית ברסלב, כל החנות נשרפה מלמעלה עד למטה, ורואים בתמונה בעיתון, שהגיע בעל החנות והציל שם איזה סיר, ממש הסיפור של ר' נתן, מנסים להציל מה שאפשר.

והיה המנחה הנשאר לפליטה

אברך התעורר מאוחר, ופספס זמן קריאת שמע, זה משהו שאסור שיקרה, אבל זה קרה לו, לא משנה מה הסיבה, אם היה לו שמחה משפחתית והלך לישון מאוחר, או שלא נרדם מרוב חובות או מסיבה אחרת, בדרך כלל האברך יגיד לעצמו, היום הזה אבוד, הלך לי היום, אל תגיד ככה, קמת מאוחר, לכל הפחות עכשיו תלך לבית כנסת ותניח תפילין, יש אנשים שאומרים שהם מתביישים ללכת ברחוב ב-11 בבוקר עם טלית ותפילין, מה יגידו עליהם, זה ממש בזיון התורה, אין שום בזיון בהליכה עם תפילין, למה שלא תלך לבית המדרש להציל מה שאפשר, יעקב אבינו לכתחילה ערך כך את היום שלו,

נחשב לתלמיד, גם מי שנופל יום אחד ב'היכל הקדוש' יכול לתפוס חזק ועצות לכל החיים, ואני יכול להגיד לכם שרוב הבחורים שאין להם כח להתמודד עם הנסיגות, זה רק בגלל שבראש שלהם יש מחשבה שאומרת 'אני בין כה אבוד', אני בין כה כבר נפלתי לחטא, ובין כה אין לי דרך חזרה.

רק בברסלב לא מיואשים

יש הרבה אנשים שאומרים, מה אתה שר שירים שלא להתייאש, מי מיואש, אף אחד לא מיואש, אולי רק חסידי ברסלב מיואשים וצריכים כל הזמן להתחזק לא להתייאש, והאמת היא שרוב רובם של האנשים מיואשים מעצמם, יש המון מדרגות ביאוש, יש מדרגה של יאוש כשמישהו כבר הרים ידיים מהבית שלו ומהמשפחה שלו והוא יושן בגינה ציבורית, אבל יש כאלו שעוד לא התייאשו מהבית שלהם ומהרכב שלהם, אבל כבר התייאשו מהיהדות שלהם ומהאשה שלהם ומהילדים שלהם, ויש כאלו שלא התייאשו מהיהדות והאשה והילדים, אבל יש דברים מסויימים שמהם הם כן התייאשו, יש שהתייאשו משחרית מנחה וערבית, יש כאלו שלא התייאשו משחרית מנחה וערבית, אבל כן התייאשו מלכוון בתפילות או מלהתפלל במנין וכדומה, וזה הכוונה 'יאוש', בן אדם אומר לעצמו אני כבר אבוד, בדבר הזה והזה, אני כבר אבוד.

תציל את מה שאתה יכול

ר' נתן הוציא חיזוק נפלא מפרשתינו בענין זה, בשעה שיעקב אבינו ראה את עשו הרשע בא להילחם נגדו, הוא חילק את משפחתו לשני חלקים, הוא עבד עם שכל, הוא הבין שמגיע כאן רצח ורוצה להרוג את כולם, יעקב אבינו התחיל לחשוב מה אני יכול להציל, אם הוא יבוא להכות אותי ולהרוג אותי לכל הפחות אנסה להציל חצי

לשמור שבת, ואז הוא הולך רח"ל לעשן בשבת, מי רוצה לעשן בשבת, אף אחד לא רוצה לחלל שבת, הם פשוט כל כך שבורים ולא חושבים שיש להם דרך חזרה.

הקב"ה אוהב את כל אחד ולא כועס על אף אחד

יש אנשים שמסתובבים שנים עם מחשבה 'הקב"ה כועס עלי', זה משהו שלא מתחיל ולא נגמר, הקב"ה לא כועס עליך, מי עבד עליך ואמר לך את זה, אנשים בטוחים שהקב"ה נגעל מהם, והם אנשים מגעילים, זה שקר וכזב, הקב"ה אוהב את כל אחד ואחד, לפעמים מגיעים אלי הורים ואומרים לי שאחד מהילדים משחק עם הטלפון בשבת רח"ל, הם קולטים שכליל שבת הטלפון נמצא כאן ובבוקר זה נמצא כאן, וההורים באים לבכות שהילד שלהם שייגעץ, ואני אומר להם שהילד שלהם לא שייגעץ, הוא סך הכל ילד שבור לרסיסים, במוח שלו הוא בטוח שהקב"ה שונא אותו וכועס עליו, או שאחד המלמדים אמר לו שממנו לא יצא כלום, או שהמנהל בחדר, או שהמורה בבית ספר אמרה לילדה שהיא תישרף בגיהנום, ואז הילד חושב לעצמו, הרי הקב"ה לא אוהב אותי מה יש לי לשמור שבת, צריך להודיע להם את האמת, הקב"ה אוהב אתכם, תבואו לבית כנסת ותניחו תפילין, תבואו ותשמרו שבת, חז"ל אומרים את זה במפורש, השומר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו על כל עוונותיו, רק על לשמוע דברים אלו מחז"ל היו צריכים לרקוד בכל השבת, שהקב"ה מוחל לנו על כל מה שרק עשינו בגלל ששמרנו שבת, רק בגלל שלא עישנתי בשבת ולא השתמשתי בטלפון בשבת, לא עשיתי שום עבודה גדולה, רק שמרתי שבת, על זה לבד הקב"ה אוהב אותי, ואני הכי חשוב, אף שאני לא רב ולא ראש ישיבה, רק שמרתי שבת, והקב"ה כל כך אוהב אותי

ועשה חשבון מראש, אם עשו הרשע רוצה להרוג חלק ממשפחתי אני אציל את מה שכן אפשר, יש כאלו שאומרים שאם יהודי לא חטא כלום הוא יהודי טוב, אבל מי שכבר נפל בחטא כבר לא יכול להתרומם, אבל חז"ל אומרים הפוך, בוודאי שאסור לחטוא, אבל אם ח"ו בן אדם נפל בחטא, והוא עושה תשובה, הוא אומר להקב"ה, רבש"ע מה אני יכול לעשות, תמחל לי, אני לא רוצה לעשות את זה, תעזור לי לא לעשות את זה יותר, אז הוא במדרגה גדולה יותר מצדיק שלא חטא בכלל.

מצוות תשובה – מצוה קלה

יש גם בעיה שאנשים לא יודעים מה זה מצוות תשובה, כי אנשים שמעו את כל הסיפורים של הצדיקים הקדושים, הסיגופים הגדולים שעשו חכמי הדורות, צדיקים שמסרו את גופם להקב"ה, ואנשים חושבים שזה נקרא תשובה, והאמת היא שאם יהודי ל"ע נפל בעבירות רח"ל, יכול לשוב ברגע אל ד', כי מה זה תשובה, תשובה זה לדבר עם ד' בשפה שלנו, כל אחד במה שהוא מדבר, אידיש אנגלית או לשון הקודש, וכן כל אחד בשפה שלו, אומרים להקב"ה, רבש"ע עשיתי כך וכך, ואני מתחרט, אני באמת מתחרט, כואב לי שעשיתי כך, רבש"ע אני מבטיח לא לעשות את זה יותר, תעזור לי שלא אעשה את זה יותר, וזה מצוות תשובה, הקב"ה מקבל אותך מיד בחזרה, חבל שלא מלמדים את זה לילדים, לא צריך להגיע לגיל ארבעים ואז לשמוע באיזה שיעור סודי שמישהו אומר שמועיל תשובה, צריך להודיע לכל אחד ואחד שהוא יכול לעשות תשובה, כשרואים בחור נופל מהיהדות זה רק בגלל שהוא החליט בראש שלו שהיהדות לא בשבילו, הוא סך הכל נפל, היה לו נסיון קשה, והוא לא יכול לספר את זה לאף אחד, אם הוא יגיד את זה למשגיח שלו הוא יעוף מהישיבה, ולכן הוא מחליט שאף אחד לא צריך אותו, ועל מה יש לו

ומחל לי על הכל.

לא צריך לקבוע תור אצל הקב"ה

כשיהודי מתייאש מהרוחניות שלו, הוא מאוד מהר מתייאש מהגשמיות שלו, אף אחד לא צריך אותי, אני בין כה לא מצליח בעבודה ובשום דבר, ואיך כבר יכול להיות השלום בית שלו, כשהוא כל הזמן חושב אם כן צריך אותו או לא צריך אותו, וכשהוא חוזר מהעבודה במצב רוח רע, הוא מתפרץ על אשתו, למה אתה שבור, הקב"ה כן צריך אותך והקב"ה אוהב אותך, יש כאלו שאומרים למישהו, יש לי משהו חשוב לדבר עם משפיע פלוני, יש לי משהו מאוד חשוב לדבר עם ראש הישיבה, אולי תוכל לקבוע לי תור אצלו, אני יכול לקבוע לכולכם תור אצל הקב"ה שהוא מנהל את כל העולם, אתם יכולים בכל רגע נתון ללכת אליו ולדבר איתו על הכל, רבש"ע אני רוצה ילדים, רבש"ע אני רוצה נחת מהילדים, רבש"ע אני רוצה שידוכים לילדים, רבש"ע אני רוצה לעשות תשובה, תקח אותי בחזרה, ואצל הקב"ה אין כזה דבר שאחרי ארבעים דקות הוא אומר לך 'נגמר הזמן, נדבר בשבוע הבא', ומשאיר אותך עם הכל בבטן, עם הקב"ה אתה יכול לדבר כמה זמן שאתה רוצה, והוא היחיד שיכול לעזור לך אחרי שאתה מדבר איתו, המשגיח והראש ישיבה לא יכולים לתת לך הרבה זמן, כי יש להם הרבה תלמידים, אצל הקב"ה אתה יכול לדבר כמה זמן שאתה רוצה.

ברסלב = לדבר עם ד'

הרבה אנשים שואלים 'מה זה ברסלב', רבינו רוצה מאיתנו דבר אחד, שנדע שאנחנו יכולים לדבר עם ד', ולא צריכים שום פרוטקציה, ולא צריכים לקבוע תור, אלא פשוט ללכת ולדבר איתו, ואז הבחור שואל, איך מדברים איתו, האם צריך ללכת להתלבש עם חליפה וכובע מסודר, ומה

אני עושה שאין לי את הגארטל, האמת היא שאתה יכול לדבר איך שאתה רוצה, איך שאתה מרגיש בנוח, עם החליפה ובלי החליפה, בתפילה יש הלכות שצריך להתלבש לכבוד התפילה, כל אחד בלבד שיש לו, יש כאלו שאין להם כובע בכל זאת יש להם את הלבוש של התפילה, יש להם דרך להתלבש בצורה שמכבד את הקב"ה, אבל כשה מגיע לדיבור עם ד' ולהתבודד ולהשיח את הלב, אין שום הלכות, פשוט תדבר איך שנוח לך, איפה שאתה רק נמצא אתה יכול להגיד 'רבש"ע תעזור לי', אתה יושב במשרד, ואנשים בחוץ חושבים שיש כאן איזה עסק גדול שמכניס המון כסף הם רואים בחוץ את השלט הגדול ואת כל העובדים שיוצאים ונכנסים, ואתה יושב במשרד שלך ורק אתה יודע כמה מר ונורא המצב, שכל העסק כולו חובות והלוואות, העצה שלך זה לסגור את הדלת, ולהגיד לעובדים שיש לך עכשיו פגישה פרטית ושלא יפריעו לך, ואתה יכול פשוט להשתטח על הרצפה ולבכות על מר גורלך, ולהגיד, רבש"ע אנשים חושבים שיש כאן עסק, אין כאן עסק, יש לי הלוואות נוראיות, ברגע אחד השמועה יכולה לצאת לרחוב, ואני פושט רגל.

התבודדות יכולה להציל מהתאבדות

מספרים שחסידי ברסלב הצילו אנשי עסקים מהתאבדות רח"ל כשהפיעו עצה זו של 'לדבר עם השם', חסידי ברסלב מסתובבים ומכניסים חוברות וקונטרסים בכל מיני מקומות, במשרדי עבודה ובבתי כנסת, והיה פעם יהודי שהיה לו עסק ענק, אבל העסק היה בחובות נוראים ורק הוא ידע מזה, והוא הבין שתוך כמה ימים כל העיר תדבר מזה, והוא רוצה להמשיך להיות 'יהודי מכובד', הגביר של הקהילה, אבל הוא מבין שהוא הולך להיות הבעל חוב הכי גדול בקהילה, ולכן הוא החליט שהוא הולך לקחת כמה טיפות ולהתאבד,

מגיע אליו שיסגור את הספר וידבר איתו, תלמדו קצת 'ליקוטי הלכות' ותראו מי זה ר' נתן, הוא ידע את כל התורה כולה בעל פה, וכשר' נתן ראה שיהודי זה מגיע שוב ושוב עם אותם תלונות, שאל אותו ר' נתן, אני יכול לשאול אותך משהו, הרי אנחנו מדברים ומדברים ומדברים, האם כבר קיימת את העצות, האם התחלת לדבר עם ד', ור' נתן אומר לו זה כמו שמישהו מגיע לרופא, והרופא נותן לו הוראות מה לעשות ואיזה תרופות לקחת, ואחרי שבוע הוא מגיע ובוכה שוב שעדיין הכל כואב לו והוא לא מרגיש טוב, והרופא שואל אם הוא לקח את התרופות, הוא עונה שלא לקח, אז מה אתה רוצה, תתחיל לקיים את העצות, והיהודי ענה לר' נתן שבוודאי שהוא עושה התבודדות, והוא מדבר עם ד', ושאלו ר' נתן על מה אתה מבקש בהתבודדות, וענה שהוא מבקש השגות ומדריגות נפלאות, ועל צער השכינה, אמר לו ר' נתן, בהתבודדות יש לבקש על מה שכואב לך, האם יש לך פרנסה, הוא ענה שלא, אמר לו ר' נתן תדבר עם הקב"ה על מה שבאמת כואב לך עכשיו, כל יום תקדיש כמה דקות על המצב הכלכלי שלך, כי כעת קשה לך עם פרנסה, רק ככה תעשה קשר עם הקב"ה, ורק ככה תיוושע, אנחנו גם נלמד מזה להגיד, רבש"ע אני צריך לפרנס את המשפחה שלי, אני חייב להאכיל אותם מאכלים כשרים שהם לא זולים, אני מקבל קצת עזרה ותמיכה מהממשלה, אבל זה לא מספק את המשפחה שלי, בחנויות שלא מוכרים כשר יותר זול, אצלינו הכל יקר ואני שמח לקיים את מצוותיך אבל אני צריך להאכיל את הילדים.

ודקה שלפני שלקח את זה הוא פתח את הקונטרס וראה שכתוב שם, אם אתה חנוק בכסף אתה יכול פשוט לפנות אל הקב"ה ולבכות אליו, רבש"ע תעזור לי, רבש"ע תעשה לי נס, יש לי חובות עצומים, רבש"ע תעשה לי נס שלא אתבזה בכל העולם, והיהודי הזה עשה את זה, ופשוט נשכב על הריצפה והתחיל לבכות בבכיות נוראות על המצב שלו, ותוך כדי הבכיות דופקים לו בדלת, הוא מנגב את הדמעות ופותח, ואז מגיע שליח ומעביר לו חבילה של מליוני דולרים שהוא זכה בתביעה שהגיש לפני שנים רבות, העצה של רבינו הצילה אותו מהתאבדות.

לבקש על מה שלוחץ

גם אברכים שאין להם עסק גדול יכולים להתפלל על זה, רבש"ע תעשה לי נס שלא אתבזה מאשתי, היא מבקשת ממני כסף לקניות לשבת, ואין לי מאיפה לתת לה, תגידו את זה לרבש"ע ותראו ניסים, ובדרך כלל מגיע הס"מ ואומר, שלא מבקשים מהקב"ה בקשות כאלו, אם אתה כבר מבקש, תבקש שמישיח יבוא, תבקש על הרוחניות שלך, בוודאי שצריך לבקש על משיח ובוודאי שצריך לבקש על הרוחניות, אבל תקחו כלל, שכל מחשבה שמונעת את האדם מלדבר עם ד', היא לא מחשבה טובה, גם אם היא נראית כמו מחשבה מאוד רצינית, כרגע לוחץ לי המצב הכלכלי שלי, כרגע לוחץ לי זה שאין לי לשלם להוצאות השבת, אז זה התפילה שלי אל ד', ואת זה אני אספר להקב"ה.

לבקש על פרנסה

יהודי הגיע פעם לר' נתן לחיזוק, ור' נתן מאוד חיזק אותו, ור' נתן רואה שהוא מדבר ומדבר וטוחן מים, שום דבר לא יוצא, הוא חוזר שוב ושוב על אותם טענות, רבינו אמר לר' נתן שכשיהודי

הקב"ה יכול לתת לנו הכי הרבה

קיבלנו מרבינו מתנה כזו נפלאה של התבודדות ותפילה, אנחנו לא צריכים לקבוע תור אצל אף אחד, אנחנו לא צריכים את אף אחד, יש לנו אפשרות לגשת ישירות להקב"ה, לא פלוני יעזור לי ולא אלמוני

נקי, אולי מבחוץ האברך נשאר עם הכובע הרחב, והכל נראה טוב, הוא נראה ממש בן תורה לכל דבר, אבל המוח לא כאן, רק אם יש שלום יש מוח נקי, והשלום בית תלוי בבעל, זה לא תלוי בה, זה הכל תלוי בו, תלמידי היכל הקודש ב"ה חיים עם שלום בית, ויוצא להם להיפגש עם אחרים במשרד וכדומה ואנשים מתלוננים שם שהאשה כל הזמן רק בוכה ורק מתלוננת ורק מפריעה וכו', ותלמידי היכל הקודש מגיבים, שזה לא כך אצל כולם, ויש להם ב"ה שלום בית מאוד יפה, ושואלים אותם 'אצל מי אתה חתן', מי המשפחה של חמך שהבנות שלו כאלו טובות, והאברך עונה שזה בכלל לא קשור מי אשתו, יש לו עבודה קשה מאוד להשיג שלום בית, אבל הצדיק עוזר לו להשיג שלום בית.

לא להתוכח בבית

רבינו מלמד אותנו דרך בשלום בית, רבינו אומר לנו שוב ושוב, אל תענה ואל תתוכח, לא מתוכחים עם אשה, אין כזה דבר ויכוח, גם אם אתה בטוח שהיא לא מבינה ואתה יכול להסביר לה ולהוכיח לה, אין מקום לויכוחים בבית היהודי, אפשר לדבר מאוד יפה, אבל אם היא אומרת אחרת וחושבת אחרת, תעצור את הויכוח, ואם יהיה לך סבלנות אתה תצליח לשנות אותה, אברך יכול לגרום לאשתו שהיא תעשה בדיוק מה שהוא רוצה, אבל הכל עם המון סבלנות והמון מילים טובות, ועוד מילים טובות, ועוד מילים טובות, ולהגיד לה שהיא צודקת, ולהקשיב לה, בסוף הוא יראה שהיה שווה ההשקעה, להקשיב לאשה זה עבודת השם, אנשים חושבים שעבודת השם זה בבית מדרש, והאשה לא קשורה לעבודת השם, זה טעות, להקשיב לאשה ולדבר איתה ולצאת איתה זה עבודת השם, אם עובדים על המידות יש שלום בית, בן אדם לעצמו יש לו את החשיבה שלו ויש לו את הדרך שלו לכל דבר, אבל הקב"ה ציוה להתחתן

יעזור לי, יש הרבה אנשים שתקועים במילה 'השתדלות', הכל זה השתדלות, כל הזמן צריך לעשות השתדלות, צריך עוד לדבר עם ההוא ועם ההיא כי צריך לעשות השתדלות, ר' נתן אמר, שבכולם אומרים 'אם אני יעשה השתדלות הקב"ה יעזור לי', ואני אומר הפוך 'אם ד' יעזור לי אצליח לעשות השתדלות', היה כמה פעמים שאמרו למוהרא"ש שהצליחו לקבוע תור אצל גביר גדול שיעלה אליו, מוהרא"ש היה צוחק על זה, אני לא צריך תור לשום דבר, אני מדבר עם הקב"ה ישירות, מה פלוני יכול לתת לי, כמה כסף יש לו כבר, הקב"ה יכול לתת לי הרבה יותר, יש אנשים ששנה שלמה הם אומרים שלום לאיזה יהודי, כי בפורים הוא יקבל ממנו חמישים דולר [א פופציגער], בכל השנה הוא לא יכול להתפלל והוא צריך להסתכל על פלוני כי הוא יקבל ממנו חמישים דולר בפורים, תפנה להקב"ה הוא יכול לתת לך הרבה יותר, מה זה עשירים, אני יגלה לכם סוד, אין כלום, זה הכל מספרים, אין להם באמת כסף בכיס, יכול להיות אברך פשוט שיש לו הרבה יותר כסף בכיס, אבל אצל הגביר יש לו בראש שלו המון נכסים והמון השקעות והמון מפעלים והוא בטוח שיש לו הרבה כסף, בן אדם שיש לו אמונה חזקה יש לו בראש שלו הרבה יותר, כי הוא סומך על הקב"ה.

זה אפשרי להשיג שלום בית

העצה של התבודדות ותפילה היא על כל דבר ודבר, זה גם על פרנסה, וגם על שאר הדברים, ביקשו ממני לפני השיעור לדבר על שלום בית, גם שלום בית אפשר להשיג בתפילות, הכל יכול להתהפך על ידי תפילות, יש אנשים שחושבים ש'שלום בית' זה לא כזה חשוב, לאחד יש את זה ולאחד אין את זה, אבל אצל רבינו 'שלום בית' היה יסוד היסודות, אפשר לשמור על מוח נקי רק אם יש לו שלום בית, אם יש לו מריבה בבית, המוח כבר לא נשאר

ילדים גדלים בריאים עם שלום בית

רבינו כותב בספר המידות 'הכנסת אורחים מסוגל לבנים', יכול להיות שהכוונה היא שבשעה שיש אורחים צריך להתנהג יפה ולא לריב, מדברים יפה אחד לשני, נמצא שעל ידי הכנסת אורחים הבנים גדלים בריאים יותר, כי אז ההורים לא רבים זה עם זה, האשה מכניסה את האוכל לאורחים עם חיוך, והבעל אומר יפה תודה רבה עם חיוך, ורק הילדים מרויחים מזה, כי אם יש מחלוקת בבית, הילדים מסכנים גדולים מאוד, אין עוד כזה דבר רע שאפשר לעשות לילדים כמו מריבה בין ההורים, ההורים מוכנים לקנות לילדים כל מה שרק רוצים לדמי חנוכה וכדומה, ההורים הולכים עם ילדים בני 3 לחנות נעליים, ואומרים לילד הקטן שהוא יבחר איזה נעליים הוא רוצה, הילד לא יודע מהחיים שלו מה הוא רוצה, תגיד לילד איך אתה רוצה שהוא ילך, הוא בקושי יכול לבחור בין הלקקן הצהוב לאדום, אבל ההורים מרגישים טוב כשאומרים לילד שיבחר מה שרוצה, ואני אומר לך שאם אתה רוצה להיות אבא טוב לילדים שלך, אל תתווכח עם אשתך בפני הילדים, ואל תצעק עליה בפני הילדים, כשילדים שומעים שההורים רבים, הם לא יכולים להתפתח כראוי, המוח שלהם לא מתפתח כמו שצריך, הם מאבדים בטחון עצמי ומתחילים ללכת למטפלים, ולא נכנס לכאן בכלל מי צודק בויכוח ומי לא צודק, הילדים מאוד מפחדים כשההורים רבים, וכשיש אורחים זה טוב לילדים, כמו שעשה ר' מאיר כשהגיע ונהיה אורח כמה שבועות.

לא לפרק את הבית בגלל מילה מיותרת

צריך לדעת שלפעמים הנשים מאוד מאוד מותשות מעבודה קשה עם הילדים והבית, והיא אומרת איזה מילה, לא קרה כלום, לא צריך להפוך את כל הבית בגלל

עם אשה שיש לה דעה לעצמה וחשיבה לעצמה ודרך לעצמה, וצריכים לעבוד על המידות ביחד, רש"י אומר על הפסוק 'לא טוב היות האדם לבדו', שהאדם צריך אשה כדי שלא יחשוב שהוא אלוקים, וזה לא רק על אדם הראשון, אלא כל אדם ואדם צריך להתחתן שלא יחשוב שהכל הולך בדיוק כמו שהוא חושב והוא רוצה, אלא צריך לחשוב גם מהשני, וצריך להיכנע ולהקשיב למישהו אחר.

התבודדות – עצה לשלום בית

ואם מאוד מאוד קשה בבית, יש לנו עצה, יש את העצה של התבודדות ותפילה, יוצאים מהבית לבית הכנסת, ובדרך יש כמה דקות לדבר עם ד', ואם גרים קרוב לבית מדרש, מאריכים קצת את הדרך בכמה דקות, ואפשר סתם ככה לצאת קצת לטייל, גם בריא לגוף ובעיקר בריא לנפש, לצאת להתבודד, לדבר עם ד', להשיח את הלב, ואם קר לובשים מעיל טוב, ומדברים אל ד', רבש"ע איך אני יכול להסתדר עם אשתי, רבש"ע איך אפשר לעשות שיהיה נעים בבית, רבש"ע איך אפילו לערוך סעודות שמחות בשבת, רבש"ע עוד מעט מגיע שוב שבת ואני לא רוצה לריב, מוהר"א"ש מביא מהחיד"א שבכל ערב שבת מגיע הס"מ לבית היהודי, ומנסה לעשות הכל כדי לשבור את השלום בית, מנסה לעשות הכל להוציא את האהבה מהבית, וזה מעניין שכולם יודעים מזה, ופתאום באמצע ערב שבת יש איזה מערכה, משהו לא מוכן או משהו אחר, וכבר לא מדברים אחד עם השני, וזה הכל עבודת הס"מ, חז"ל מספרים [גיטין נב.] על ר' מאיר שידע על בית אחד שיש שם מחלוקת בכל ערב שבת, והגיע התנא והתיישב שם בערב שבת, וכמוכן כשהרבי מגיע כולם מתנהגים יפה, וכך היה שם שלשה שבועות עד שראה שהס"מ יצא מהבית, שמעו את הקול של הס"מ שאמר וויי לי שר' מאיר הוציא אותי מהבית.

זהה 'ואחות לוטן תמנע', שכר לימוד התורה בידו, אף שאין כאן כלום מה להבין ומה לדייק ומה לעיין, אפשר לקחת את כל הכסף בעולם, אני לא יודע בדיוק מי נחשב עכשיו לעשיר הכי גדול, מאסק? ברנאר? אני לא נמצא בשוק ההון, אבל אם יקחו את כל הכסף של כולם, אי אפשר לשלם עם זה שכר לנשמה הזאת שלמדה את הפסוק 'ואחות לוטן תמנע'.

התורה מועילה לכל דבר ברוח ובגשם

חוץ ממה שלימוד התורה בגירסא נחשב ללימוד התורה לכל דבר על פי דברי רבינו, על ידי לימוד בגירסא אפשר להתרפא מכל דבר, מכל בעיה נפשית שרק אפשר, ועל ידי התורה הנסיונות נרגעים, האש נרגע על ידי לימוד התורה, כשבן אדם לא לומד תורה הוא יכול לעשות המון שטויות, חז"ל אומרים זקני עם הארץ דעתן מיטרפת, והם נופלים יותר בעבירות, בן אדם שלומד תורה נרפא, וכל אחד יכול לעשות את זה, אני לא יודע אם אני מדבר כרגע לבני תורה בלעייקווד, אלו שהצליחו, או אלו שלא הצליחו, דרך הלימוד טוב לאלו ולאלו, גם מי שהוא בן תורה יכול להספיק המון תורה בזמנים הפנויים בדרך הלימוד, וגם מי שלא הצליח וחושב שהתורה לא בשבילו, יכול לגרוס את התורה הקדושה, לכל הפחות לגרוס את הדף גמרא בכל יום, עכשיו במסכת נדרים שיש עמודים קטנים עם הרבה ר"ן, אפשר להתחיל לגרוס את המילים של הגמרא, זה לא הרבה מילים, ולהתחיל שיעור במשניות, וכשיש עוד זמן לומדים עוד מסכת ועוד מסכת.

לימוד התורה מוכך ומנקח

יושבים כאן יהודים שהתקרבו למוהר"א ש' לפני ארבעים שנה, הם הגיעו משיבות מובחרות ונתן להם משניות לגרוס, אני ראיתי את הגמרות

זה, אז היא אמרה לך 'עכשיו הגעת הביתה, תלך מכאן', אז היא אמרה, אל תצא עכשיו מהבית, ואל תתחיל להגיד לה שאסור לדבר אליך ככה, אז היא נאכדה לשניה ואמרה לך 'אין לך שכל', אז מה, אל תחזיר לה, לא קרה כלום, תמשיך לתת מילים טובות, גם אם היא אמרה איזה מילה על אמא שלך או על המשפחה שלך, או על המידות שלך, תמשיך לתת לה מילים טובות, זה יעבור, אל תדליק את האש בגלל מילה אחת, אנשים שואלים האם עכשיו בגיל הזה אני יכול להשיג שלום בית אחרי שאנחנו כבר רבים כל כך הרבה שנים, התשובה היא כן, עם העצות של רבינו אפשר להשיג שלום בית יפה מאוד, עם המון סבלנות ומילים טובות.

העצה של דרך הלימוד בעיר התורה

שכחתי לגמרי לדבר מהעצה של 'דרך הלימוד', כאן בעיר התורה לעייקווד חייבים לדבר מזה יותר מבשאר מקומות, כי אצל חסידים לא נורא אם מישוהו לא לומד, אבל כאן בעיר התורה, יש את אלו שהם בני הישיבות שהצליחו ללמוד כפי כל השיטות שמלמדים אותם, ויש את אלו שהם נחשבים לכולם כי לא הצליחו להיות בן תורה, למה שהם יהיו נחשבים לכולם, רבינו אומר שיש דרך בשבילם, אפשר לגרוס משניות, לא חייבים להבין, ואל תגידו לי שזה לא נחשב ללימוד התורה, כי רבינו אומר שזה כן נחשב ללימוד התורה, עיקר הלימוד היא אמירה, לא חייבים להבין, עם הזמן יבינו, תתחילו משניות מהתחלה עד הסוף, תתחילו לגרוס את המילים, וכשמסיימים מתחילים עוד פעם ועוד פעם, בסוף מבינים, קודם כל האדם שלומד תורה משתנה מקצה לקצה, גם כשעוד לא מבין אף מילה, השבוע כתוב בפרשתינו 'ואחות לוטן תמנע', וכתוב בתנא דבי אליהו [זוטא ב] שכן אדם שלא למד כלום בכל ימיו, לא תורה ולא משנה ולא גמרא, אבל הוא למד רק את הפסוק

לצפות בראיות אסורות, אני לא צריך להגיד לך מה תרגיש אחרי זה, אתה כבר תגיד לי אחרי זה איך החיים שלך השתנה מקצה לקצה.

לימוד התורה עוזר לשלום בית

ודרך הלימוד עוזר גם לשלום בית, בן אדם שלומד תורה מקבל חן, והאשה מתחילה להעריך אותו שהוא לומד תורה, היא לא מתעצבנת עליו כל רגע, והוא גם לא מתעצבן, ואז יש לו אפשרות להגיד לה מילים טובות, לאנשים כל כך קשה להביע הערכה בבית, הם לא יכולים להוציא מהפה כמה מילים יפות, אתה חושב שיחשבו שאתה משוגע ואתה קטנוני, וחוץ מזה כבר אמרת את זה לפני עשר שנים, למה אתה צריך להגיד לה את זה שוב ושוב, למה היא צריכה לשמוע שוב שהיא בסדר ושהיא אשה טובה, אחרי שתלמד תורה לא תחשוב כל הזמן מה כן מתאים ומה לא מתאים, אשה צריכה מילים טובות מהבעל, לא משנה מה הגיל שלה, חז"ל אומרים במועד קטן ט: שאפילו אשה הקרובה להיכנס לקבר רוצה למצוא חן בעיני בעלה ומותר לה בחול המועד לעשות מלאכות להתקשט, כדי שהיא תקבל מילה טובה מבעלה, ולא להגיד את זה ח"ו בזלזול, צריך מאוד להיזהר לא להכאיב לאישה, רק לדבר אליה יפה, ורק מי שלומד תורה ורק מי שהוא ירא שמים יכול לדבר יפה בבית, ומי שלא ירא שמים לא מבין למה הוא התחתן, חז"ל אומרים הרהורי עבירה קשים מעבירה, הוא כל היום מלא בהרהורים, מוהרא"ש מסביר שהכוונה כפשוטו ש'קשה' לו מאוד כל הזמן, למה התחתנתי איתה, הייתי יכול להתחתן עם מישהי אחרת, והוא מלא בהרהורים של עבירה, והוא לא מבין שהקב"ה נתן לו את הכי טוב, והכל תלוי בו, אם יתן לה מילים טובות יהיה לו טוב בבית.

של מוהרא"ש בסוף המסכתות, כתוב שם המון פעמים 'סיימתי ביום פלוני', כבר לא היה מקום לכתוב סיימתי, מוהרא"ש עצמו סיים מאות פעמים את הש"ס בדרך הלימוד, טוב מאוד שיהיה כך משניות בכל מקום, במשרד, בבית, ברכב, כשיש רגע פנוי פותחים את המשניות וגורסים, בהתחלה זה קשה, אבל כשנכנסים לתוך זה, זה פשוט נעים ומושך, בכל מקום התורה הולכת איתנו, זה מרגיע את האדם וזה מקרב את האדם להש"ת, זה מזכך את האדם, מוהרא"ש היה אומר שזה כמו 'צמר פלדה' [steel wool] לפעמים יש סיר מלוכלך ואי אפשר להוריד את הלכלוך, אבל עם צמר פלדה הכל יורד, ומוהרא"ש אמר שזה המשניות, בן אדם לכלך את נשמתו עם ראיות אסורות, על ידי משניות הכל ירד.

התורה תציל מראיות אסורות

מה יעשה בן אדם שלא שומר על עיניו רח"ל, הרבה אנשים אומרים לי למה אני מדבר ככה, למה אני צריך להגיד שלא שומרים על העיניים, אבל מה לעשות שהמון אברכים ובחורים מספרים לי את האמת, ואומרים לי מה קורה בישיבות, הכל נראה מאוד יפה מבחוץ, אבל בצנעא ל"ע רואים ראיות אסורות, אנשים שורפים את כל הלילה, עד שלש בבוקר רואים וצופים, לא מסוגלים להתנתק מזה, הטלפון הוא התמכרות נוראית, והבן אדם מרגיש מלוכלך מאוד, הוא יכול לנקות את עצמו עם משניות, הוא יכול לזכך את נשמתו עם משניות, וזה יכול להיות משהו פרטי בינו לבין עצמו, מבחוץ הוא יכול להמשיך להיות אברך כולל חשוב, אף אחד לא צריך לדעת שהוא עכשיו באמצע לתקן את העיניים שלו, אף אחד לא צריך לדעת שהוא ח"ו לומד משניות ושיש לו ח"ו שייכות עם מוהרא"ש והיכל הקודש, אפשר לקחת משניות בבית ולגרוס פרק אחרי פרק, אחרי זה האברך כבר יתבייש

לכל הבחורים שאין להם ישיבה, ולמעשה אני דואג להם ואני מוכן לקבל כל בחור לישיבה, ולא מסתכל איך הוא נראה ואם יש שם כסף ואם יש לו שם טוב, אני מקבל כל בחור שרוצה לבוא ללמוד, ומסתובבים ברחוב המון בחורים שלא מניחים תפילין ואני גורם להם להניח תפילין, והיה שם אחד שלא ידע את המציאות הנורא ל"ע, והתחיל להגיד לי שאין דבר כזה, מי לא מניח תפילין, כולם מתפללים, ולא צריכים לדבר מדברים כאלו בכלל... אני אמשיך לדבר על זה, תניח תפילין, תלך לבית מדרש לשחרית מנחה וערבית, תצא החוצה ותדבר כמה מילים להשי"ת, מה אתה מחפש חבר שבסוף יפיל אותך עם שטויות, וח"ו יכניס אותך לסמים ושאר מיני שטויות, יש אברכים שאומרים לי שהם רוצים לצאת קצת עם חברים, אבל זה כבר לא אפשרי היום, כי אם הוא לא מוכן לעשן צוחקים עליו, אברכים לוקחים דברים כאלו כי החיים שלהם קשים ביותר, עדיף שינסו את העשבים של רבינו, ויצא יצחק לשוח בשדה, שהאברך יצא להתבודד בין העשבים, ויבקש על קצת שמחה, על שלום בית, אם נהיה חזקים בדברים האלו שדיברנו, לדבר כל יום קצת אל השי"ת ולגרוס קצת משניות בכל יום, ולהיזהר מאוד בכבוד האשה ולדבר איתה בצורה יפה, נזכה להיות צדיקים גדולים ויהיה לנו הכל ברוחניות ובגשמיות.

מתחילים היום

ד' יעזור לנו שנוכל ללמוד מיעקב אבינו, 'והיה המחנה הנשאר לפליטה', מה שמצליחים להציל הכל רווח, הצלחת לשמור שבת, אין משהו יותר מזה, איבדת את השחרית והמנחה, לכל הפחות תציל את המעריב, אל תגיד שתתחיל רק מתחילת שבוע הבא, דיאטה מתחילים בתחילת שבוע, ובגלל זה באמת לא מצליחים בדיאטה, כי בינתיים אוכלים עוד כמה עוגות, אבל בתפילין לא אומרים שיתחילו בשבוע הבא, אברך אחד אומר לי, שאין לו מושג איפה התפילין שלו, עד שנזכר שהיה באיזה ברית של גיסו לפני חודשיים באיזה בית כנסת ושכח את זה שם, יש לו נרתיק יפה מאוד של משי ופרווה, והוא יהודי חשוב, יש לו הרבה דעות אם כן אחזו מברסלב או לא אחזו, אבל תפילין הוא שכח להניח כמה חודשים, ואתם מסתכלים עלי כאילו שאני מדבר מדברים הזויים, מי לא מניח תפילין, הוא מסכן, אברך שבור, שנפל במשהו, וחושב שהקב"ה לא צריך אותו יותר והפסיק להניח תפילין.

עשבים המועילים

כשפתחתי את הישיבה הזמינו אותי לדין תורה שאסור לי להקים ישיבה כזאת, וחשבתי שאסביר להם ואגיד להם, הרי אתם רבני העיר ואתם הייתם צריכים לדאוג

בעת סיום הש"ס של איציק מענדעלאוויטש הי"ו

יום שני פרשת במדבר תשפ"ה

ועוד שורה, ועוד פרק משניות ועוד פרק, זה לא קל, וכשיושב כאן בחור שסיים את הש"ס, זה בכלל לא פשוט, יותר קשה לסיים ש"ס בגירסא מאשר לסיים את הש"ס עם חברותא בהבנה, כי זה מאוד נעים ללמוד כל יום דף גמרא בהבנה, אבל כשבחור לוקח את הגמרא בתמימות ובפשיטות וגורס וגורס, זה לא קל, לאיציק זה לקח כמעט 5 שנים, הוא התחיל יחד עם כולם כשהתחילו דף היומי מחדש, ואז הוא התחיל למהר את עצמו ולסיים לפני כולם.

• תביאו לי אדם בעולם הזה שלא עוברים עליו קשיים, אין כזה דבר, אי אפשר למצוא אדם כזה, לפי הבחירה והנסיון שהקב"ה הטביע בעולמו, זה נראה לאדם שרק הוא סובל וכולם מסביבו נהנים, לבחור נראה שלכל הבחורים מסביב יש משפחה יפה ויש להם שפע ולכולם יהיה שידוך טוב, ורק הוא סובל, והאברך חושב שלכל האברכים יש חיים טובים בבית ורק אני סובל, כולם מצליחים בפרנסה ורק אני לא מצליח, ואם כולם באמת סובלים אז מה העצה, איפה אפשר להיחבא מכל הצער והקשיים שעוברים, המקום הכי טוב להסתתר שם זה הגמרא הקדושה, אין מקום יותר טוב.

• אתם הבחורים מסתכלים עלי ולא מבינים על מה אני מדבר כל כך הרבה מחזיק וחזוק, והאמת היא שבחור באמת לא צריך הרבה חזוק,

• מזל טוב איציק, מזל טוב להורים החשובים, מזל טוב לאביו החשוב שמקשיב מרחוק לסיום הש"ס, שם בבני ברק, מזל טוב לכל בני המשפחה, ומזל טוב לחברים בבני ברק שמקשיבים לשיעור עכשיו, ליצחק יש סיפור מעניין, הוא נכנס לגאון ר' חיים קנייבסקי זצ"ל לבקש על שידוך, ואמר לו הצדיק שיסיים את הש"ס, הייתי עכשיו בארץ ישראל, ואיציק ביקש ממני שאלך לקברו של ר' חיים להגיד לו שיצחק בן אהובה שושנה ביקש למסור שעשה את מה שהצדיק אמר לו, וד' יעזור שכעת ימצא את זיווגו ויקים בית נאמן בישראל.

• אגיד כמה מילים לכבוד הסיום, חז"ל מביאים במסכת שבת את דברי אביי, 'תייתי לי דכי חזינא צורבא מרבנן דשלים מסכתיה עבידנא יומא טבא לרבנן', כל האנשים שעוד לא התחילו ללמוד, מסתכלים בבוז על דרך הלימוד של רבינו, והם אומרים איזה סיום זה, לגרוס ש"ס, זה משהו קליל, אבל אני מזמין את כל אלו שחושבים שזה דבר קל, תתחילו לגרוס, תתחילו עם מסכת ברכות, ותעדכנו אותי בדף ג' או בדף ד' אם אתם עדיין רוצים להמשיך.

• זה בכלל לא דבר קל ופשוט להקשיב ולציית לרבינו לגרוס גמרא ומשניות, וזו היא 'עמלות בתורה', לקחת גמרא ומשניות ולגרוס בלי שום טעם ובלי להבין, להמשיך עוד שורה גמרא

כשבן אדם לא לומד כלום, הוא חושב לעצמו איך אני יכול לדחוף דף גמרא, אני לא יכול כל יום ללמוד דף, זה המון זמן, אבל מיד אחרי שכן אדם מתחיל ללמוד גמרא הוא רואה פתאום שיש זמן ללמוד עוד, כמה זה כבר לוקח ללמוד דף אחד, ואז הוא ממשיך לעוד דף ועוד דף, יש כאן הרבה אברכים ובחורים שמסיימים ש"ס בכל שנה, זה ממש קל ללמוד שבע דפים ליום, רק צריך ללמוד בלי חברים, כי אם לומדים עם חברים ביחד זה יקח המון זמן, קודם כל צריך ללמוד את הדפים, אחרי זה אפשר לדבר וליהנות עם חברים ולשוחח, קודם כל לומדים, אני לא רוצה למתוח את החבל, אבל יש אברכים שמסיימים פעמיים ש"ס בשנה, יש כאן אברך שמסיים כל שנה ש"ס, אמרתי לו שיסיים פעמיים, בפסח ובסוכות, והוא אומר לי שעדיין נשאר לו כל כך הרבה זמן ביום, אני לא רוצה למתוח את החבל יותר ולהגיד לו לסיים יותר מפעמיים בשנה.

הבעיה שבדור הזה יש נסיון כל כך נורא שלא היה אף פעם, יש את הטלפונים החכמים, בהתחלה הגמרא לא מושכת את האדם, אבל הטלפון מושך מיד, ומדובר באברכים טובים, שלא רוצים לראות ראיות אסורות, ורוצים רק שתי דקות לבדוק משהו, קצת לדעת חדשות, אי אפשר להיות מנותק מהעולם, מה אענה שלא אדע מהבדיחות שיש עכשיו, ולא אדע מהרכב החדש שיוצא, ומהפודקאסט החדש, ושתי הדקות נהפכים לחמש דקות ואחרי זה לכמה שעות, בשעה 12 בלילה הוא אומר לאשתו שעוד כמה דקות הוא נכנס לישון הוא יושב במרפסת כמה דקות עם הטלפון, ופתאום נהיה 4 בבוקר, ולא מדובר בכלל באברכים חלשים, הם אברכים

לפעמים קורה שההורים רבים זה עם זה, ולבחור זה מאוד קשה, לפעמים יש איזה טרגדיה במשפחה וזה מאוד קשה, אבל עדיין בחורים צעירים לא ממש צריכים חזוק, כל הדרשות שאני נותן כעת לבחורים זה בכלל לא לעכשיו, זה רק שיהיה לכם כוחות להמשך.

- כמה שהאדם נכנס יותר ויותר פנימה בתוך החיים שלו, מתחיל לעבור עליו מה שעובר, והוא יכול להרגיש שהוא הולך ממש להשתגע ולקרוס, הוא לא רואה דרך להסתדר עם המשפחה שלו, הוא לא מוצא דרך לחינוך ילדיו, הוא לא מוצא דרך להסתדר עם הוריו, הוא לא מוצא דרך לפרנסתו, המוח שלו בדרך להיקרע, ואז צריכים להוציא את כל הדרשות חזוק ששומעים עכשיו, בחורים יקרים אני רוצה להכין אתכם לחיים, שתדעו שיש רק מקום אחד ששם אפשר להתחבא, רק בגמרא הקדושה.

- בהתחלה מאוד קשה לגרוס, מרגישים ממש שיושבים על מחטים, רוצים רק לרוץ החוצה, כשמוהרא"ש הגיע פעם לשיבה היה סופר לבחורים שכשהוא היה בחור הוא לא היה מסוגל לשבת חמש דקות במקום אחד, הוא כל הזמן קפץ... כל זה היה עד שהוא מצא את סדר דרך הלימוד, ואז הוא הכניס את שתי רגליו בתוך בלטה בריצפה, ואמר לעצמו, אתה לא קם מפה ולא מוציא את הרגליים מהסימון מסביב עד שאתה מסיים ח"י פרקים משניות, אחרי זה שמע שרבינו רצה שייסימו ש"ס כל שנה, הוא הוסיף לעצמו שהוא לא יוצא עד שמסיים כל יום שבע דפי גמרא, וכך הוסיף עוד ועוד.

- כשמתחילים ללמוד רואים שהיום מאוד גדול ויש הרבה זמן פנוי,

הקדושה, והוא יקבל בחזרה את החן בבית, רבינו מתחיל עם זה את הספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן בסימן א' דע שעל ידי התורה נתעלה החן, בן אדם מקבל חן על ידי לימוד התורה, ואז יש לו השראת השכינה ויש לו שלום בית.

• פעם שמעו חסיד ברסלב בוכה בציון רבינו ואומר, רבינו אני בעצמי שמעתי ממכם שאמרתם שמי שמסיים ש"ס מקבל צלם אלוקים, רבינו, אני רוצה לזכות לצלם אלוקים. הייתי שר את השיר הזה עכשיו עם מקהלה שלימה וכלי נגינה, איציק מבין גדול במוזיקה, אבל עכשיו ימי הספירה ואי אפשר לשיר.

• כשבן אדם צופה בעבירות נהיה לו 'אנפין חשוכין', הפנים שלו נהיה שחור, אי אפשר לראות את זה בחוץ, אבל זה האמת, הוא יכול ללכת לבוש בלבוש מאוד יפה, אבל בשקט יש לו טאבלט קטן ושם הוא רואה עבירות רח"ל, והוא דוחה את השכינה מפניו, ואז הוא מאבד את הכל, אני מתחנן אליכם תלמידי היקרים, אני מבקש ומתחנן ברחמים בשבילכם אל תגעו בכל הכלים האלו.

• יש בחורים חושבים שיש את הבחורים החשובים, החניוקים, ויש את הבחורים לעניין, והם רוצים להיות מהבחורים לעניין, הנורמלים, וחושבים שענייני עולם הבא שייכים לבחורים החניוקים, וענייני עולם הזה שייכים לבחורים שהם לעניין, והם חושבים שמי שרוצה להיות בחור לעניין לא יכול ליהנות מהעולם הבא ומהרוחניות, והאמת היא הפוך לגמרי, רק אם הוא יהיה מחובר לעולם הבא ולרוחניות יהיה לו הנאה וכיף כאן בעולם הזה, ור' אברהם ב"ר נחמן אמר פעם שבשעה שהס"מ מפיל את האדם לעבירה

טובים, וככה עובר עליהם לילה אחר לילה, ואפשר להבין לבד איך הם מרגישים אחרי זה, יש להם הרגשה של תוהו ובוהו, הרגשה של ריקנות.

• וכשבן אדם מרגיש תחושה כזו נוראית של ריקנות, הוא הולך לחפש משהו שישמח אותו, במקום זה היה עדיף שיקח את הגמרא הקדושה, להתחבא שם, והגמרא היא שמירה נגד כל הכלים האלו, הגמרא היא שמירה נגד ניאוף, ירחם השם אם האשה תדע מה האברך צופה, כל הבית יכול להתרסק, כי 'שלום בית' אצל בני ישראל עובד בצורה כזאת, שהאשה מעריכה את הבעל, ולכן היא מבשלת לו והיא מכבסת לו והיא מנקה את הבית, והיא לא אומרת לבעל אתה תבשל אתה תכבס ואתה תנקה, כך נוהגים בבתי יראים ושלמים, והאשה מוכנה לעשות את זה כי היא מעריכה את הבעל, אבל אם ח"ו היא תדע מה הוא רואה היא לא תעריך אותו וכל הבית יתרסק.

• העולם אומר שהגנב הכי מקצועי בסוף משאיר עקבות, זה יכול לקחת שנים, אבל בסוף האשה עולה על זה, לפעמים לוקח עשר שנים ויותר, אבל איפשהו הוא השאיר איזה סימן והיא קלטה מה הוא רואה שם, ואז כל הבית בסכנה, אם היא יודעת שהבעל כזה נמוך היא לא רוצה להסתכל עליו, כמה פעמים אני ושאר העסקנים בתחום צריכים לשכנע אותן ולהסביר שהוא אברך טוב ורק היה לו רגע חלש, לפעמים מדובר מהנמוך שבנמוך שאפילו אצל אומות העולם זה נחשב לנמוך ביותר, אנחנו לא צריכים את האומות העולם לראיה, אבל זה מאוד מפחיד כשהיא רואה על מה הבעל צופה, על זה בעלי מסתכל? ומה העצה לצאת מזה, רק לימוד גמרא, בן אדם לומד גמרא הוא ממשיך על עצמו שכינה

הכל.

• אנחנו אוחזים כעת לפני קבלת התורה, וזה הזמן לקבל על עצמינו להתחיל מחדש, הרבה פעמים בחורים נגשים אלי ושואלים, עשיתי כבר דברים אסורים, האם יש לי דרך להינצל מבזיונות, שאף אחד לא ידע מה עשיתי, אני אומר להם שאני לא יודע מה קורה, תתחילו עכשיו להתפלל וללמוד, ומה שיקרה יקרה, אם הסיפור יתפוצץ, תקבלו את הבזיון לכפרת עוונות, רבינו אמר שביד האדם לבחור, 'או נסיון או בזיון', רחמנא ליצלן איזה בזיונות אנשים עוברים בעניינים אלו, מאיימים אליהם שאם לא ישלמו כופר יפרסמו להם את העבירות שלהם רחמנא ליצלן, זה מה שקורה כשהאדם מאבד את שכלו, והכל קורה מראיות אסורות.

• בחורים יקרים אני מבקש ממכם אל תסתכלו בטלפון של אחרים, אל תעבירו דברים בבלוטוס, אל תשלחו הודעות אחד לשני, אם מישהו כותב לך או אומר לך מילה אחת שהיא לא נקיה, תסיים איתו, ניבול פה זה נורא ואיום, המשנה אומרת בערכין שהדיבור גרוע יותר, 'לא נחתם גזר דינם של אבותינו במדבר אלא על הלשון'.

• ד' יעזור שיצחק בן אהובה שושנה ימצא שידוך בקרוב, שיוכל להגיע לרבינו עם טלית, שידוך גם נקרא צלם אלוקים, כשיש למישהו שלום בית יש לו טהרת המחשבה ויש לו צלם אלוקים, איציק, סיימת ש"ס, ד' יעזור שתוכל להתחיל עוד פעם ש"ס ולסיים שוב ש"ס, ואביך שליט"א ירווה ממך ומכל יוצאי חלציו המון נחת, ובעז"ה איציק יקים בית יפה בישראל, הסיום הזה יכול להיות התחזקות לכל אנשי שלומינו, שכל

הוא לא רק מתכוון לקחת מהאדם את הרוחניות שלו, אלא גם לקחת ממנו את הגשמיות שלו, לגנוב ממנו את החיים המתוקים שהוא היה יכול לחיות כאן בעולם הזה.

• כשהיודי זוכה לשמור על עיניו הוא זוכה להרגיש טעם מתוק מאוד בעולם הזה, אני ממש מבקש ממכם לא לצפות ולא לגעת בכל הדברים האלו, אם תשאלו למה אני כל כך מדבר מזה, התשובה היא כי כל הזמן פונים אלי ומדברים איתי מזה, אני כל כך מפוחד מזה, בשעות האחרונות הגיעו אלי בני זוג שרוצים להיפרד, כי היא מצאה את הטלפון שלו וראתה מה הוא רואה, היא אומרת שהיא לא מסוגלת להסתכל עליו, אלו השטויות שיש בראש שלו, היא לא רוצה לפרק את הבית, יש ילדים, אבל היא לא יכולה לראות אותו, עד היום היא העריכה אותו וחשבה שהוא אברך צדיק, רבינו הוא הצדיק, אבל כל ישראל צדיקים, וכל עוד שהיא חשבה שהוא צדיק היא הסכימה לעשות לו הכל, אבל עכשיו כשהיא ראתה מה הוא רואה, היא אומרת שהיא לא מסוגלת ללכת הביתה.

• אני לא יודע מה יש לכם בכיסים, אני לא ממשש לכם בכיס, אני מבקש ממכם שאם יש לכם משהו תזרקו את זה, אל תחזיקו בדברים כאלו, תהיו שמורים ותהיו קדושים ביניכם לבין הקב"ה, אף אם הצלחתם להערים על ההורים, ואתם מכניסים את הנגן הקטן בתוך גרביים, וכולם חושבים שאתם הבחורים הכי טובים, הרי הקב"ה רואה הכל, אני מתחנן אליכם אל תצפו בעבירות, אני לא יודע איזה עצה אני יכול לתת לכם אם אתם רוצים לדעת מה קורה בעולם, איציק אומר שתקראו עצתו אמונה, הכל כתוב שם... אפשר גם באשית? באשית ובעצתו אמונה אפשר לראות

תורה יכול להגיע לזה.

- הניגון 'תניא' הידוע גם הגיע על ידי דרך הלימוד, ר' יוסי שהלחין את השיר סיפר לי, שהוא מצא קונטרס 'סדר דרך הלימוד', והתחיל ללמוד מסכת ברכות וכשהגיע לדרך ז. נכנס לו השיר הזה בראש, כמו נבואה מן השמים, תניא א"ר ישמעאל בן אלישע פעם אחת נכנסתי להקטיר קטורת לפני ולפנים, השיר הזה התקבל בכל תפוצות ישראל, נבואה כזאת יכול לזכות כל יהודי בעת שגורס גמרא, אליהו הנביא אומר בתנא דבי אליהו 'מעיד אני עלי שמים וארץ בין איש ובין אשה בין יהודי ובין גוי יכול לזכות לרוח הקודש על ידי לימוד התורה', כשגורסים תורה זוכים להרגיש את הקב"ה ומקבלים צלם אלוקים.

- רבינו נתן לנו כזו מתנה, לשבת באוטובוס, לשבת במונית וברכב, ולשוחח עם הקב"ה, לטייל ברחוב ולשוחח עם הקב"ה, רבינו אמר 'אני פלא גדול', כי בדרך כלל 'סוד' נשאר סוד רק עד שמגלים את הסוד, אחרי שגילו את הסוד, זה כבר לא סוד, סוד פצצת האטום כבר לא סוד אחרי שנודע לכל מיני חוקרים וכמה מדינות כבר עושים את זה, אבל אמר רבינו אני נשאר סוד אף אחרי שגיליתי את הסוד, תקחו את הנושא של 'לדבר עם השם', רבינו מגלה את זה בפומבי, אבל אף אחד לא יודע מזה, הרי כל אחד יכול ללכת בצד ולדבר עם השם ולהשיח את הלב, אבל אף אחד לא עושה את זה, זה נשאר בגדר סוד.

- התבודדות אפשר לעשות בכל מקום, בן אדם נכנס למיטה ולא יכול להירדם, זה זמן מצויין של התבודדות, להוציא כמה מילים אל ד', בן אדם מגיע לבנק ורואה שיש

אחד ואחד יכול לסיים ש"ס, זה לא קל לסיים ש"ס, אבל זה הרבה יותר קל מלא ללמוד בכלל, הרבה יותר קל לסיים ש"ס מאשר להסתובב עם כל הקשיים שיש כשלא לומדים.

- אני אומר לכם שאין מקום יותר טוב להתחבא מאשר בדפים גמרא, זה המנהרה הכי טובה, מקום הגנה הכי טוב שיש, אתם חושבים שעלי לא עובר דברים, כשאתה מנהל מוסד אתה יכול להרגיש לפעמים 'עד כאן', ואין לך למי לפנות, איך אמר לי השבוע אברך, אני מרחם על ראש הישיבה, כי כשעובר עלי משהו אני הולך לראש ישיבה אבל למי הולך הראש ישיבה, אני יגלה לכם את הסוד מה אני עושה, אני נכנס לבית כנסת ליד הבית שלי, ואני מתחיל לגרוס דפי גמרא, לשכך כעס וחימה, זה מרגיע את האדם, ואם אומרים את הגמרא קצת בקול ועם שיר, ובאמצע מתחילים קצת לדבר עם התנאים, תעזור לי ר' שמעון תעזור לי ר' מאיר תעזור לי ר' יהודה ור' יוסי, זה ממש מחיה נפשות.

- מוהרא"ש סיפר שפעם אחד הוא ישב בבית כנסת וראה שם אברך שהתחיל ללמוד ש"ס בקול, וכשהגיע לדרך ג' במסכת ברכות, א"ר יוסי פעם אחת נכנסתי לחורבה ושמעתי בת קול מנהמת כיונה, אוי לבנים וכו', מוהרא"ש סיפר שהיהודי הזה היה יהודי פשוט מאוד ולא ידע כלום מהחיים שלו, ושמע שהיהודי הזה אומר: רבש"ע למה אתה צריך כל כך לבכות כיונה, תגאל אותנו וזהו, מוהרא"ש אמר שאם הרה"ק מבארדיטשוב היה שומע את זה, הוא כבר היה עושה מזה מטעמים, אבל רואים כאן שיהודי שגורס גמרא יכול להגיע לדביקות כ"כ גדולה, הוא פשוט מדבר עם הקב"ה, והכל על ידי גירסת גמרא, כל יהודי ויהודי שלומד

לא צריך גמרא, זה מושך ומושך, הסוד של הטלפון זה העיניים, אף פעם העין לא שבע מראיות, הוא רוצה לראות עוד ועוד.

• חז"ל מספרים במסכת תמיד [דף לב:] שאלכסנדר מוקדון הגיע לשערי גן עדן ודפק על הדלת ואמרו לו שא"א להיכנס, זה השער לד' צדיקים יבואו בו, הוא אמר להם, אני מלך ואני חשוב, ואם אתם לא רוצים להכניס אותי לכל הפחות תביאו לי משהו מהגן עדן, ואז הביאו לו כדור קטן, הוא לא ידע מה זה, הוא הגיע הביתה והתחיל לשקול את זה, וכל מה שהוא הניח בצד השני של המשקל, עדיין הכדור הזה שקל יותר, הוא לא הצליח להגיע למשקל של הכדור, והלך לשאול את החכמים מה זה, אמרו לו החכמים שזה עין של בן אדם, שלעולם אין העין שבע, ורק כשמכניסים עפר על העין אז העין נרגע, והלך אלכסנדר מוקדון וניסה והניח עפר ואז הוא הצליח להגיע למשקל.

• אבל אחרי הכל אני אומר לכם, שהכח של רבינו יותר חזק מכל הטלפונים, הכח של הצדיקים יותר חזק מכל הטומאות ומכל הכישוף ומכל הקליפות, ומי שיקשיב לרבינו ויקח את המשניות ויגרוס דפי גמרא הוא יראה שיש לו כח להתמודד נגד פגעי הזמן, ואם יש לו שוב נסיון שיקח עוד כמה פרקים משניות ועוד כמה דפי גמרא, וילך לפינה ויבכה, רבש"ע אני לא רוצה לראות ראיות אסורות.

• בחורים יקרים אני רוצה להגיד לכם משהו, אי אפשר להסתובב ברחוב עם העיניים למעלה, ולחשוב שאם תבוא ח"ו איזה קליפה, יורידו את העיניים, זה לא הולך ככה, זה לא יעבוד, מיד כשיוצאים מהבית

לו מינוס, הוא מוציא כמה מילים, רבש"ע תעזור לי, יהודי מסתובב במכולת בין המדפים הוא לא יודע מאיפה לשלם את הקניה, תוציא כמה מילים מהפה ותספר לד' את הכאב שלך, ובפרט תספר לד' על הנסיונות שלך, שיעזור לך להתמודד בהן.

• אני שוב רוצה לדבר איתכם מענין הטכנולוגיה, כי הטלפון הוא כלי כזה חזק, שאני לא מצליח לנצח אותו, כשפתחתי את הישיבה לא היו עדיין טלפונים, היה לי מאוד קל למשוך בחורים לתורה ולעבודת השם, הייתי יכול לשכנע את כולם, כולם הקשיבו לי, אבל מאז הטלפון החכם נכנס, והטלפון יותר חזק ממני, הוא יותר משכנע ויותר מושך, פעם הייתי יושב עם הבחורים עם גיטרה, כל הבחורים נעמדו מסביבי, היום הם מסתדרים לבד עם הטלפון, אני לא יכול להיות יותר חזק ויותר משכנע מהטלפון.

• אותו דבר זה בבית, האשה לא יכולה לתת לאברך את מה שהטלפון נותן, אני לא מדבר מעבירות ח"ו, הטלפון הרבה יותר מעניין, יש לו שם המון דברים מעניינים, והיא פחות מעניינת מהטלפון, זה אסון נורא, מה היא כבר יכולה לתת לו, כמה שהיא תנסה להשקיע, היא לא תוכל לתת לאברך את מה שהטלפון נותן לו שעות ארוכות, ואחרי זה ירחם השם נופלים בחילול שבת רח"ל, הוא עדיין הולך עם שטריימל ואפילו אוכל גאלע, אבל ירחם השם.

• אני מאוד תקוע בענין זה, אין לי עצה נגד זה, זה הורס את הכל, כי אם אני רוצה לשכנע אברך שאם אשתו יוצאת מהבית אני מציע לו שיפתח גמרא שיהיה לו תעסוקה ולא יתעצבן שהיא רוצה לצאת קצת לקניות, הוא בכלל לא יבין על מה אני מדבר, לא משעמם לו בכלל, יש לו טלפון, הוא

וקשים ומדוכאים, וכל מה שהרוויח לא היה שווה לזה, הלוואי שתקשיבו לי ותצייתו לי ולא תחזיקו טלפון, קיבלתי מכתב מאחד הסבים כאן בישיבה שהנכד שלו מתקשר ל-AI לשאול שם את השאלות, הסבא כותב לי שאין לו מנוחה מזה, שכל שאלה שיש לנכד שלו הוא שואל את הבינה מלאכותית, לא יכולתי להאמין לזה, איך אפשר ללכת לשאול את הקליפות, איך בחור עם קצת יראת שמים הולך להתייעץ איתם, וזה כבר טלפון כשר לגמרי, רק מתקשרים ושואלים, איזה נס שלא לימדו אנגלית כשאני הייתי ילד, וכך אני לא יכול לשאול את השאלות האלו, ברוך השם שעד היום אני לא יודע אנגלית, אין לי מושג מה לשאול.

• אתם מסתכלים עלי כאילו אני איזה אדם מיושן ופנאטי, מה הראש ישיבה כבר יודע מהחיים שלו, אני סך הכל רוצה שיהיה לכם חיים טובים, אין לי שום ענין אחר, לך תסביר לי על מה נכנסתי עכשיו שוב לשבת אתכם ולעשות סיום הש"ס, מה יש לי מזה, אני כבר עושה את זה עשרים שנה, אין לי שום ענין בזה, אני עושה את זה רק למענכם, ואני מתחנן אליכם רק כי אני מחפש טובתכם, אולי משהו חושב שיש לראש ישיבה איזה תוכנית ולכן הוא יושב עם הבחורים, אז אגיד לכם מה התוכנית שלי, התוכנית שלי היא שאתם תתחננו ולא תתגרשו, זהו, זה כל התוכנית שלי, אתם יכולים ללכת אחרי החתונה לכל מקום, רק אל תתגרשו, עכשיו ישבתי עם כמה חתנים להכין אותם לחתונה, מוהרא"ש אמר לי לא לקחת כסף על זה, הרי בחוץ משלמים 5 אלף דולר למדריך חתנים, ואני אומר לבחורים, אני לא יכול לקחת ממכם כסף, אבל אני מבקש ממכם דבר אחד שתשלמו

מורידים את העיניים וכך לא מגיעים לנסיון, בהתחלה זה קשה, אבל אם הזמן מתרגלים לזה, ובין לבין צועקים להקב"ה: רבש"ע שמור לי על עיני שלא אצפה בכללך, רבש"ע שמור לי על מחשבותי שלא אחשוב מלכלוך, רבש"ע תרחם כבר עלי, אני רוצה להיות ירא שמים [רבש"ע היט מיר מיינע אויגן איך זאל נישט קוקן קיין שמוץ, רבש"ע היט מיר מיינ מחשבה איך זאל נישט טראכטן קיין שמוץ, רבש"ע האב שוין אויף מיר רחמנות איך וויל זיין אן הערליכער איד].

• אני רוצה לבקש מהבחורים, אל תתווכחו עם אף אחד בענין דרך הלימוד ובשום ענין, בחור יכול לשבת כאן בישיבה ולגרוס ולהיות בגן עדן ממש, ולהחיות את נפשו, ואז הוא מוצא משהו והוא אומר לו זה לא בדיוק כך, והבחור קיבל חלישות הדעת ועזב את החיים הטובים, הייתי עכשיו בארץ ישראל, קיבלתי שם מכתבים מבחורים שלומדים שם בישיבות, בחורים מצויינים מישיבות הכי טובות שמספרים מה עבר עליהם, הם כבר התחילו לגרוס משניות והתחילו לחיות עם העצות של רבינו, עד שמצאו משהו שאמר להם שזה לא בדיוק כך, וזה לא הענין של רבינו, והם נפלו לעבירות החמורות ביותר, עכשיו הם חוזרים לרבינו אבל המוח מקולקל, תמיד אפשר לחזור, אבל יש כבר קלקול המוחין.

• אל תחשבו שהחיים קלים יותר עם טלפון, אולי הטלפון יכול להקל קצת בעניינים טכניים, אפשר לראות את המזג אויר בכל מקום, אפשר לדעת בדיוק מה קורה באומאן אם יש שם שלג, ויש שם גם סידור וברכת המזון, אבל ח"ו אם רואים ראייה אחת אסורה הבן אדם יכול להיכנס לחיים מרים

אז היא אמרה, ח"ו לציית לדיבורים המושכים את האדם מהקב"ה, האברך צריך ללכת למקום שמקבל שם יראת שמים, אבל ח"ו לפגוע בה ולזלזל בה, וזה לא צריך להביא למחלוקת, כשמתחילים לפגוע בה מגיעים למחלוקת.

• למשל שיש שני אנשים בבית שרבים זה עם זה, והוא ממש פוגע בה וצוחק עליה בפרצוף ואומר לה שהיא מגעילה ומכוערת, זה נקרא מחלוקת, ירחם השם, אבל לא אמרתי שצריך לציית לכל מילה, כמובן שאפשר לדבר יפה וללכן יפה כל נושא, ואם היא אומרת שהיא רוצה שרשרת זהב עם אבנים אמיתיות, לא מתווכחים ולא רבים, אומרים לה, בטח, מגיע לך הרבה יותר יפה, ובעז"ה אקנה לך כזה, כרגע עדיין אין לי את כל הכסף, אבל עם הזמן יהיה לי הרבה כסף ואקנה לך, מדברים יפה ולא רבים.

לי, תבטיחו לי שאתם לא מתגרשים, תבטיחו לי שתנהלו בית יפה עם שלום בית, אין לי כח לעבוד לחינם.

• שלום בית לא אומר שצריך 'לציית' לאשה, ממש לא, יש כאן אברכים שמאבדים קצת את השכל וחושבים שכדי להשיג שלום בית צריך לציית לה לכל מילה שהיא אומרת, אני לא יודע איפה למדתם את זה, אני לא לימדתי אתכם כך, אני אומר לכם שהכוונה של שלום בית היא, לא לריב עם האשה, לא להתווכח עם האשה, ולא לפגוע בה, אבל אין שום חובה לציית לה, מי אמר שהיא צריכה להכריע בכל דבר, אל תעשו את הטעות הזאת, תכבדו אותה, ותתנו לה המון מילים טובות, וח"ו לא לפגוע בה, ולא לזלזל בה, ואם ח"ו היא רוצה למשוך אותך מהקב"ה ואומרת לך אל תלך להתפלל בבית כנסת זה, אל תסע לאומאן, אז מה,

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com